

BOSNA HERSEK

Gezi Rehberi ve Tanıtım

Made by BGR

Writer: Halil Bugra

BGR

BOSNAHERSEK

Dili	Boşnakça, Sırpça, Hırvatça
Başkenti	Saraybosna
Kuruluş Tarihi	1 Mart 1992
Konumu	Güneydoğu Avrupa
Yerel Saat	GMT+2
Para Birimi	Konvertibil Mark (KM)
Banknotlar	10, 20, 50, 100, 200
GSYH	19,79 milyar USD (2020)
Priz Tipi	C, F
Yazın Ortalama Sıcaklık	20°C (68°F)
Kışın Ortalama Sıcaklık	-1°C (30°F)
İklimi	Akdeniz ve Karasal
Yüz Ölçümü	51.197 km ²
Bitki Örtüsü	Orman
Nüfus	3,281 Milyon
Trafik Akışı	Sağ
İnternet Uzantısı	.ba
Telefon Kodu	+387

Dili

Boşnak, Sırp ve Hırvat etnik gruplarının yaşadığı Bosna-Hersek'te resmî dil olarak Boşnakça, Sırpça ve Hırvatça kullanılır. Ülkede İngilizce bilenlerin sayısı da oldukça fazla olduğundan yabancı turistler rahatlıkla iletişim kurabilmektedir.

Başkenti

Osmanlı şehri olarak bilinen Saraybosna, Bosna-Hersek'in başkentidir.

Yerel Saat

GMT+2 saat dilimini kullanan Bosna-Hersek, Türkiye'den 1 saat geridedir.

Para Birimi

Ülkede para birimi olarak Bosna-Hersek Markı geçerlidir. 1 Euro daima 1,95 BAM'dır. Para biriminin kısaltması, yerel olarak KM şeklindedir ve 1 Mark, 100 pfennigdir. 1 Bosna-Hersek Markı ise yaklaşık olarak 9 TL'ye eşittir (2022).

Yüz Ölçümü

%82'lik bölümünü Bosna, %12'lik kısmını Hersek'in oluşturduğu Bosna-Hersek'in toplam yüz ölçümü 51.197 km²'dir.

Nüfusu

Bosna Hersek nüfusu 2020 yılı verilerine göre 3,281 milyondur. Ülke nüfusunun yüzde 50,94'ünü kadınlar, yüzde 49,06'sını erkekler oluşturuyor. Bosna Hersek'in yüzde 50,11'ini Boşnaklar, 30,78'ini Sırp'lar, 15,43'ünü Hırvatlar kalanını diğer etnik gruplar oluştururken, halkın yüzde 50,7'sinin Müslüman, 30,75'inin Ortodoks, 15,19'unun ise Katolik olduğu bildirildi.

Bosna-Hersek Nerededir?

Avrupa kıtasının güneydoğu kısmında yer alan Bosna-Hersek, Balkan yarımadasının ise kuzeybatısında bulunmaktadır. Bosna-Hersek haritasına baktığımızda doğuda Sırbistan, güneydoğuda Karadağ, kuzey ve batıda ise Hırvatistan'ın Bosna Hersek'e komşu olduğunu görürüz. Ayrıca ülkenin Adriyatik Denizi'nde, 20 km uzunluğun bir sahil şeridi de yer alır.

Hersek'te Ne, Nerede Yenir?

Burekdzinica (börekçi) olarak adlandırılan yerlerde kıymalı, peynirli, patatesli ve ıspanaklı börekler sunulur. Sadece Burek diye sipariş verdiğinizde etli ve soğanlı börek geliyor. “Sirnitsa”, ıspanaklı ve peynirli olanı “Zelyenitsa”, patatesli olanı ise “Krompirisu” olarak adlandırılıyor. Şehrin ufak börekçileri (pita) olan Buregdzinica Bosna ve Buregdzinica Sac'ı önerilenler arasında.

Doğu ve batı kültürlerinin harmanlandığı ülkede, mutfak kültürü de bu sentezle biçimlenmiş ve zenginleşmiştir. Herkesin damak zevkine göre bir şey bulabileceği Bosna-Hersek mutfağının özel lezzetleri ve bu özel lezzetleri bulabileceğiniz Saraybosna restoranları;

- Cevapi - Cevabdzinica Hodzic, Galatasaray Sur (Başçarşı Dükkanları)
- Pite (Boşnak Böreği) - Pekara Edin
- Trileç - Nebo Cafe (Başçarşı Dükkanları)
- Klepe - Avlija
- Bey Çorbası - Pod Lipom
- Dolma - Dzenita
- Bosanski Lonac (Bosna Çömleği) - Inat Kuca

Bosna-Hersek'ten Ne Hediye Alınır?

Bosna-Hersek'e özgü hediyeler almak istiyorsanız her köşe başındaki dükkânda aradığınız farklı hediye çeşitlerini bulabilirsiniz. Lezzetli hediyelikler seçmek isterseniz, tercihinizi Bosna-Hersek'e özgü kahveden ve kahve fincanlarından, kurutulmuş etlerden, sebze tozundan ve değişik baharatlardan yana kullanabilirsiniz.

Saraybosna'daki Başçarşı ve Bakırcılar Çarşısı'nda aradığınız pek çok özel ürünü bulabilirsiniz. Ülkeye özgü lezzetleri almak isterseniz ise Gradska Trznica ile Pijaca Markale pazarlarını seyahat edebilirsiniz.

Mostar'da, pek çok sokakta karşınıza çıkacak halk pazarlarında da bakır ve gümüş işlemlerden, yöreye özgü kıyafetlere kadar her şey bulunmaktadır.

Bosna-Hersek'e Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler

- Saraybosna'da birçok Türk bankası yer almaktadır.
- Avrupa'da tramvay seferinin ilk yapıldığı yer Saraybosna'dır.
- Sigara açık ve kapalı her yerde serbesttir. Bu yüzden de kapalı alanlarda sigara dumanına maruz kalabilirsiniz.
- Saraybosna, tarihi tramvay hattı ile ünlüdür.
- Saraybosna Film Festivali Balkanların ve Güney Batı Avrupa'nın en önemli festivallerindendir.
- Saraybosna'da mekanların yoğunlaştığı ve turistler tarafından tercih edilen bölgeler; Zelenih Beretk ve Muvekita caddeleridir.

Rehber Dergi

Destination Sarajevo adlı turist rehberi yıllık olarak yayınlanıyor ve içinde yararlı bilgiler bulabilirsiniz. İngilizce, Türkçe, Arapça ve Boşnakçanın yer aldığı dört farklı dilde yayınlanıyor. Bunun dışında yine aynı ekip tarafından aylık olarak Sarajevo Navigator adında genellikle etkinliklerden haberdar olmanızı sağlayan bir şehir rehberi yayınlanıyor.

Bosna-Hersek'te Ulaşım

Bosna'nın diğer şehirlerine otobüs ve trenler ile ulaşabilirsiniz. Şehir içinde de bir yerden bir yere taksi kullanmak 6-8 KM (3-4 €) tutuyor. Ülkede ulaşım için tercih edilecek en iyi yol yerel otobüs hattı. Gece yarısına kadar ulaşım sağlayan bu otobüsler, şehir merkezinden şehrin dışındaki köylere kadar ulaşım sağlıyor. Şehir içerisinde ulaşım için tramvay için günlük bilet almak en ucuz yöntem. Saraybosna 'da iki otobüs terminali var. Hava alanına yakın olan Sırbistan, Hırvatistan, Karadağ gibi ülkeler için; merkeze yakın olan ise Mostar gibi şehirlerarası ulaşımında hizmet veriyor.

Bosna-Hersek Resmî Tatil ve Bayramları

Ramazan Bayramı (Tarih değişkenlik göstermektedir.)

Kurban Bayramı (Tarih değişkenlik göstermektedir.)

Paskalya (Tarih değişkenlik göstermektedir.)

1 Mayıs (İşçi Bayramı)

Bağımsızlık Günü (1 Mart)

Milli Devlet Günü (25 Kasım)

Telekomünikasyon ve İnternet

Bosna Hersek'te toplamda 3 telekomünikasyon şirketi hizmet vermektedir: BH Telecom, M:Tel ve Eronet. Bayilerde, çok sayıdaki mağazalarda ve operatörlerin kendi mağazalarında kontrollü hat ve kontörün yanı sıra internet için kart ve kontör satın alabilirsiniz. Otellerin, restoranların, kafelerin ve alışveriş merkezlerinin çoğunda Wi-Fi ücretsiz olarak mevcuttur. Roaming durumunda internet masrafları artmaktadır.

Bosna-Hersek'teki Festivaller

- Çocuk Festivali (Nisan)
- Kozara Etno Festivali (Temmuz)
- Saraybosna Film Festivali (Ağustos)
- Saraybosna Caz Festivali (Kasım)
- MESS Uluslararası Tiyatro Festivali (Sonbahar aylarında)

Bosna-Hersek Hakkında Merak Edilenler

Çok kültürlülüğü, anlayışlı toplum yapısı ve zengin geçmişi ile seyahat severleri etkileyen Bosna-Hersek'e dair merak edilenler;

Bosna-Hersek acil durum irtibat numaraları nedir?

Polis: 122

İtfaiye: 123

Ambulans: 124

Bosna-Hersek tek bir devlet midir?

Bosna-Hersek, Bosna-Hersek Federasyonu ve Sırp Cumhuriyeti olmak üzere iki devletten oluşur.

Bosna-Hersek turları genellikle hangi rotaları kapsar?

Ülkenin en çok ziyaret alan rotaları Saraybosna, Mostar, Blagay ve Poçitel'dir.

Bosna-Hersek'te Türkçe konuşulma oranı yüksek mi?

Evet, ülkeye seyahatiniz sırasında Türkçe bilen pek çok kişiye rastlayabilirsiniz.

Saraybosna sokaklarındaki kırmızı boyaların anlamı nedir?

Bosna-Hersek'te yaşanan iç savaş ve bu savaş sırasında atılan bombalar ülkenin her yerinde kalıcı izler bırakmıştır. Saraybosna sokaklarındaki çiçeği andıran bu kırmızı izler de bombaların izleridir. Saraybosna halkı savaşı unutmamak ve unutturmamak adına da bomba izlerinin silinmemesini istemiştir.

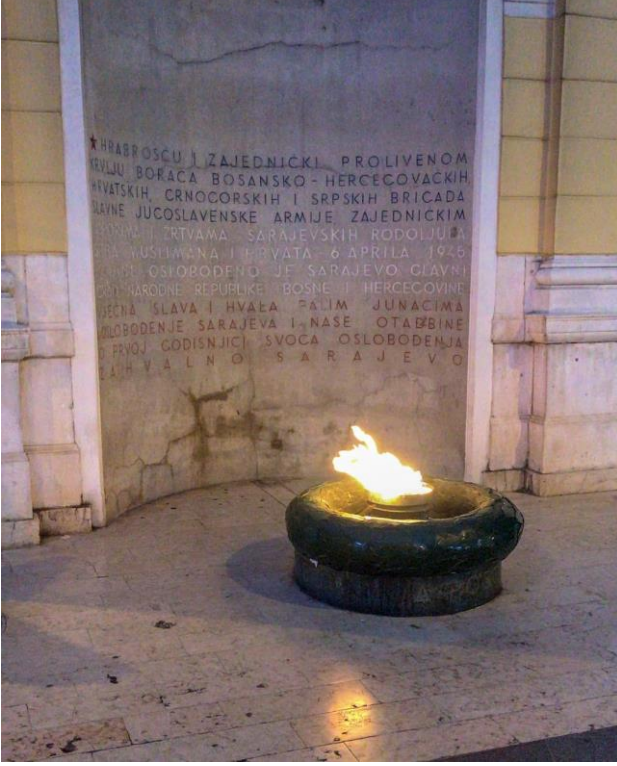
Gezilecek Yerler

Sebil

- Sebilj veya sebil kelimesi, Arap kökenli olup gezginler için bir dinlenme alanı ve temiz su anlamına gelmektedir. Fotoğraftaki sebil her ne kadar Avusturya Macaristan dönemine ait olsa da orijinali bu sebilden yalnızca birkaç metre ötedeydi.
- Orijinali Osmanlı'nın Boşnak veziri Mehmet Paşa Kukavitsa tarafından inşa edilen sebil, zamanında çıkan yangında zarar gördü.
- Pseudo Moorish mimari tarzda Alexander Wittek tarafından tasarlanan fotoğraftaki sebil 1913 yılında inşa edildi ve inşa edildikten bu yana iki kez tadilatından geçirildi.
- Yakın zamanımıza geldiğimizde yani tarihler 2007 yılını gösterdiğinde dönemin Bursa Osmangazi Belediye Başkanı Recep Altepe, Starigrad Belediyesi ile kardeşlik anlaşması imzaladı. Bu anlaşma sonucunda 2008 yılında Saraybosna'daki Sebil'in aynısı orijinal mimariye sadık kalınarak "Sarayova Kardeşlik Çeşmesi" olarak Bursa'da inşa edildi.

Ebedi Ateş veya Sönmeyen Ateş

- Ebedi Ateş veya Sönmeyen Ateş, 2. Dünya Savaşı'nın askeri ve sivil kurbanlarına adandı.
- Anıtın açılışı Nazi Almanyası ve Bağımsız Hırvatistan Devleti tarafından dört yıl boyunca işgal edilen Saraybosna'nın kurtuluşunun ilk yıl dönümü olan 6 Nisan 1946'da gerçekleşti.
- Ferhadiye ve Tito Caddesi'nin birleştiği yerde bulunan bu ateş, 2011 yılında amacı eğlenmek olan bir grup tarafından söndürülmeye çalışılsa da çevredeki turistlerin gayreti sayesinde tekrar yanmaya devam etti.
- 2013 yılının Nisan ayında bir aracın Sönmeyen Ateş'e çarpması sonucunda, ateşin gazı kesildi ve kısa bir süreliğine söndü.
- Ayrıca anıt, mimar Juraj Neidhardt tarafından tasarlandı.

İki Oluklu eşme

- Mimar Sinan'ın yapmış olduğu ve Osmanlı eserlerinden olan Gazi Hüsrev Bey Cami'nin dış duvarında iki oluklu çeşme bulunuyor. Rivayete göre sağ çeşmeden içerseniz Boşnak ile evleniyorsunuz, sol çeşmeden içerseniz Bosna Hersek'e tekrar geliyorsunuz.

Umut Tüneli

- Bosna Savaşı süresince Bosnalılar için en kritik noktalardan birisi olan Umut (Hayat) Tüneli, Sırp kuşatmasının olmadığı tek nokta olan havaalanına yakın bir konumda bulunuyor. Bosnalı gönüllüler tarafından 8 saatlik mesailer ile kazılmış bu tünel, savaş boyunca başta ulaşım olmak üzere ilaç ve silah transferinde kullanılmış ve tamamlandığında 960 metre uzunluktaymış. Günümüzde tünelin sadece 20 metrelik kısmı ziyarete açık. Saraybosna'dan buraya turlar düzenleniyor. Her gün 09:00-16:00 saatleri arasında müzeyi ziyaret etmek mümkün.

Ulusal Kütüphane

- Bu kütüphane 1992’de içinde bulunan iki milyon kitap ile birlikte Saraybosna’yı kuşatan Çetnikler (Sırp Gerillalar) tarafından yok edilmişti.
- Saraybosna’dan sadece 20 dakikalık bir otobüs ile Bosna’nın 100 metre yüksekliğindeki Skakavac’ın bulunduğu ve yürüyüş bölgesinin başlangıç noktası olan Nahorevo kasabasına gidebilirsiniz. Saraybosna’da dağcılık çok popüler ve 1984’te yapılan kış olimpiyatları burada düzenlenmiş olsa da, 1990’da kalan mayınlar halen büyük bir tehlike.
- Dünyaca ünlü Saraybosna Film Festivali her yaz yapılıyor. Hem turistler hem de yerliler rehberler eşliğinde eşsiz güzellikteki Dinaric Alplerinde yürüyüş rotaları keşfediyor.

Resimlerle Bosna-Hersek

Kantonların Ulusları

Federation of BiH

8 Number of the Canton

IEBL

- 1 - Una Sana (Bosniac)
- 2 - Posavina (Croat)
- 3 - Tuzla Podrinje (Bosniac)
- 4 - Zenica Doboј (Bosniac)
- 5 - Bosna Podrinje (Bosniac)
- 6 - Central Bosnia (Mixed)
- 7 - Herzegovina Neretva (Mixed)
- 8 - West Herzegovina (Croat)
- 9 - Sarajevo (Bosniac)
- 10 - Livno (Croat)

Bosniac Canton

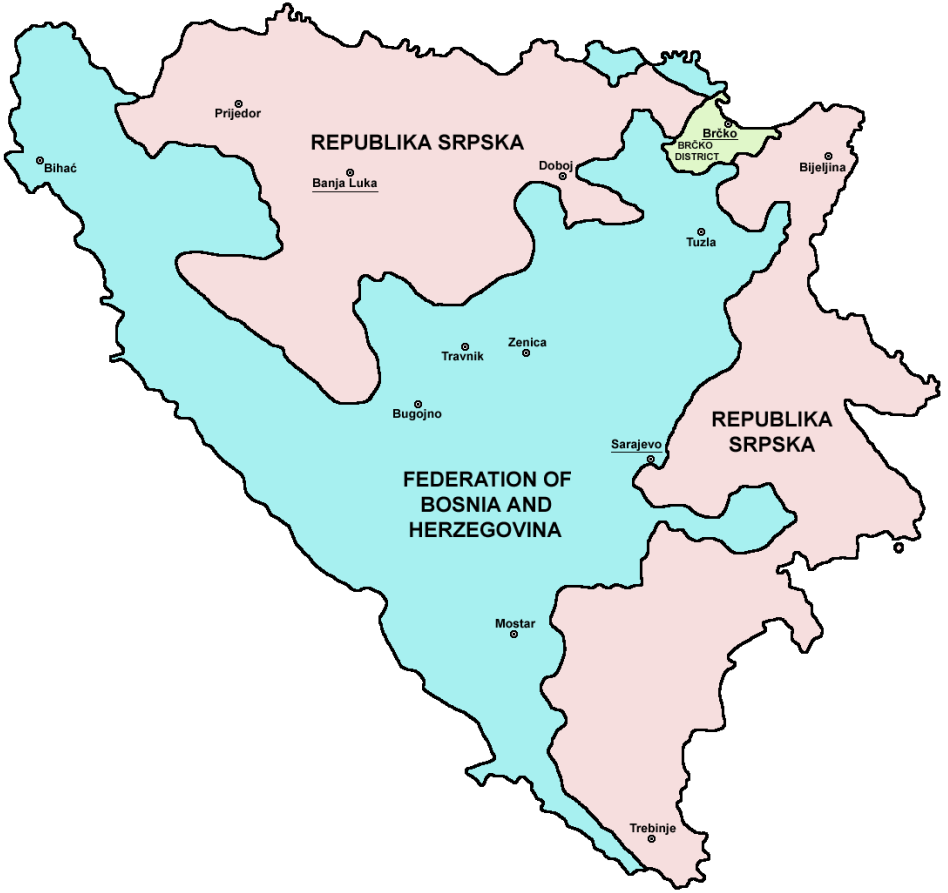
Croat Canton

Bosniac-Croat Canton

Republika Srpska

Federation

Boşnak-Hırvat ve Sırp Kantonları

Avrupa'da Nerede?

Boşnakça Kelimeler ve Cümleler

Evet – Da

Hayır – Br

Teşekkürler – Hvala

Bir şey değil – Nema na čemu

Özür dilerim – Zao mi je

Lütfen – Molim te, Molim was (kibar)

Görüşürüz – Vidim se

Hoşgeldiniz – Dobrodošli

İyiyim – Dobro sam

İyi sabahlar – Dobro jutro

İyi geceler – Laku noc

İyi akşamlar – Dobro veče

Ne zaman – Kada

Kim – Ko

Biliyorum - Znam

Bilmiyorum – Ne znam

Ben Türk'üm – Ja sam Turčin

İngilizce biliyor musunuz? – Znaš li Engleski?

Nereye gidiyorsun? – Gdje ideš?

Bu ne demek? – Sto ovo znaci?

Boşnakça Sayılar

Bir - Jedan

İki – Dva

Üç – Tri

Dört – Četiri

Beş – Pet

Altı – Šest

Yedi – Sedam

Sekiz – Osam

Dokuz – Devet

On – Deset

